

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **H. Ž.**, zastoupené JUDr. Pavlou Promnou, advokátkou se sídlem Havířov, Hlavní třída 442/65, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27.9.2012, o změně rozhodnutí žalované ze dne 6.4.2012, **o přeplatku na starobním důchodu,**

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

III. **Odměna advokátky** JUDr. Pavly Promné **se určuje částkou 5.059,- Kč**, která bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě ve lhůtě 60-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 27.9.2012 č.j. X žalovaná změnila výrok svého rozhodnutí ze dne 6.4.2012 a to tak, že se žalobkyní podle ust. § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů ukládá povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu v částce 161.811,- Kč.

Žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu, ve které uvedla, že po úmrtí svého manžela podala u žalované dne 17.1.1995 žádost o přiznání starobního důchodu a dne 23.2.1995 žádost o přiznání vdovského důchodu

k Ministerstvu vnitra ČR. Žalobkyně žádost o starobní důchod sama nevyplňovala, tato žádost jí byla vyplněna pověřenou pracovnící bývalého zaměstnavatele Nová Huť Ostrava. Žalobkyně žádost pouze podepsala a pověřený pracovník bývalého zaměstnavatele jí sám odeslal na příslušné orgány. Žádost o vdovský důchod zpracoval pověřený pracovník, který se jí ptal na konkrétní informace, přičemž pokud by se jí dotázal na to, zda pobírá i jiný důchod, či zda o tento důchod zažádala, určitě by mu sdělila, že má zažádáno i o důchod starobní. Žalobkyně namítá, že ze žádných okolností nemohla předpokládat, že jsou jí oba důchody vypláceny neprávem nebo v nesprávné výši. Během pobírání obou přiznaných důchodů se žádný správní orgán, tedy ani žalovaná ani Ministerstvo vnitra ČR na pobírání jiné důchodové dávky žalobkyně nedotazoval. V době podání žádosti o přiznání obou důchodů, jakož i v celé době pobírání těchto důchodů byla žalobkyně v dobré víře, že jí dávky náleží a že je oprávněna je pobírat v takové výši, v jaké jí byly přiznány. Žalobkyně dále v žalobě vytýkala žalované porušení ust. § 2 odst. 4 a ust. § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Z těchto ustanovení dovozuje, že „bylo povinností žalovaného, aby situaci nesprávné výše vypláceného důchodu a vzniklého přeplatku řešil s ohledem na zvláštní okolnosti tohoto případu“. Žalobkyně podala žádost nejdříve o přiznání starobního důchodu, ve velmi krátké době o přiznání vdovského důchodu, přičemž při podání žádosti o vdovský důchod nebyla poučena o povinnosti informovat o dalších podaných žádostech o důchod. Dle žalobkyně je „právní odpovědnost v důchodovém pojištění založena na principu subjektivním, odpovědnost za přeplatek na důchodové dávce nese pouze ten, kdo vznik tohoto přeplatku zavínil“. Žalovaná, která zanedbala svou informační povinnost, by za toto pochybení měla odpovídat a nikoliv žalobkyně.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby žalobkyně jako nedůvodné.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalované ze dne 27.9.2012 č.j. X a připojeným dávkovým spisem žalobkyně a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel krajský soud z ust. § 65 a násl. s.ř.s. a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalované (ust. § 75 s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z dávkového spisu žalobkyně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně podala prostřednictvím okresní správy sociálního zabezpečení dne 17.1.1995 žádost o přiznání starobního důchodu s tím, aby tento důchod byl přiznán od 7.4.1995. Dne 23.2.1995 podala žalobkyně přihlášku o vdovský důchod u Ministerstva vnitra ČR po zemřelém manželovi dne 21.1.1995. Rozhodnutím ze dne 6.4.2012 žalovaná uložila žalobkyni povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu ve výši 270.378,- Kč. K námitkám žalobkyně vydala žalovaná rozhodnutí ze dne 4.7.2012, kterým námitky zamítla a své rozhodnutí ze dne 6.4.2012 potvrdila. Dne 5.9.2012 vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodnutí pod č.j. 2012/68591-71, kterým zrušilo rozhodnutí žalované ze dne 4.7.2012, neboť toto rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy a žalovanou zavázalo, aby v rámci řízení o námitkách rozhodla o výši vzniklého přeplatku na starobním důchodu. Na to žalovaná vydala shora uvedené žalobou napadené rozhodnutí ze dne 27.9.2012.

V projednávané věci nebylo sporu o tom, že vyplácením starobního a vdovského důchodu žalobkyně při souběhu nároku na tyto důchody vznikl přeplatek, rovněž tak nebyla sporná výše přeplatku vyčísleného v napadeném rozhodnutí

žalované. Jediným žalobním bodem bylo to, zda žalovaná oprávněně uložila žalobkyni povinnost vrácení vyčísleného přeplatku na starobním důchodu z hlediska ust. § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. Žalobkyně v této souvislosti vyslovila v žalobě právní názor, že odpovědnost za vzniklý přeplatek je odpovědností subjektivní a z toho dovozovala, že za vzniklý přeplatek by měla odpovídat žalovaná, která jeho vznik zavinila tím, že vůči ní zanedbala svou informační povinnost a porušila tak výše citovaná ustanovení správního řádu.

Dle ustanovení § 118a odst. 1 zákona č. 582/91 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jestliže důchod byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, protože příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod nebo část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo část byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, má plátce důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popř. náhradu nesprávně vyplacené částky. V tomto ustanovení jde o obecnou úpravu podmínek, za kterých plátci důchodu vzniká vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popř. náhradu nesprávně vyplácené částky, které spočívají buď již v samém nesplnění zákonem příjemci dávky uložené povinnosti, anebo v jeho zavinění. V projednávané věci došlo ke vzniku přeplatku na starobním důchodu žalobkyně právě z důvodu, který spočívá v nesplnění zákonem uložené povinnosti. Tato povinnost totiž je daná ustanovením § 50 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, dle něhož oprávněný nebo jiný příjemce dávky důchodového pojištění je povinen písemně ohlásit plátci dávky do 8 dnů skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu nebo poskytování. Po celou dobu vyplácení obou důchodových dávek žalobkyně tuto povinnost nesplnila. Protože přeplatek v daném případě vzniklý poskytováním starobního důchodu žalobkyni v plné výši v rozporu s ust. § 58a zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném do 31.12.1995 a s ust. § 59 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., vznikl nesplněním výše citované oznamovací povinnosti, je zcela nepodstatná otázka zavinění žalobkyně či žalované na vzniku tohoto přeplatku. Krajský soud proto nemohl přihlídnout k námitkám žalobkyně spočívajících v tom, že ani jedním z orgánů důchodového (resp. sociálního) zabezpečení nebyla poučena o povinnosti informovat o podaných žádostech o důchod a že v tomto směru vůči ní správní orgány porušily citovaná ustanovení správního řádu.

Ze shora uvedených důvodů krajský soud dovedl, že žalovaná nepochybila, když napadeným rozhodnutím opětovně zavázala žalobkyni k vrácení přeplatku na starobním důchodu a tímto rozhodnutím toliko změnila výši vyčísleného přeplatku.

Po provedeném řízení a dokazování soud žalobu zamítl, neboť ji neshledal důvodnou (§ 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního).

Žádnému z účastníků soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a procesně úspěšný žalovaný nemá právo na náhradu ze zákona (§ 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. a § 118d zák. č. 582/1991 Sb.).

Odměna zástupkyně žalobkyně JUDr. Pavly Promné byla stanovena dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů v rozsahu tří úkonů právní služby á 1.000,- Kč, tří režijních paušálů á 300,- Kč. Další náklady právní zástupkyně činilo cestovné osobním automobilem z Havířova do Ostravy a zpět ve výši 181,- Kč a náhrada za ztrátu času ve výši 100,- Kč, celkem tedy 4.181,- Kč a s připočtením DPH 21% 5.059,- Kč. Tato odměna jí bude proplacena ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí, písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení advokátem. To neplatí má-li stěžovatel sám, nebo jeho zástupce vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 13. června 2013

**JUDr. Petr Indráček
samosoudce**